

Funksjonshemming og menneskeverd

Steven D. Edwards

Disability

Definitions, value and identity. 156 s. Oxford: Radcliffe Publishing, 2005. Pris USD 48
ISBN 1-85775-700-9



Dette er en viktig bok. Den handler om dem blant oss som lever et liv med utfordringer utover det vanlige – de som oftest betegnes som mennesker med funksjonshemninger. Men det handler også indirekte om de andre;

de som definerer hva funksjonshemming er, de som lager lover og regler som virker inn på funksjonshemmedes levekår og livsmuligheter, eller konstruerer bygninger og annen infrastruktur som mennesker med funksjonshemninger vanskelig kan nyttiggjøre seg.

Forfatteren Steven D. Edwards (f. 1957), som er professor i filosofi ved University of Wales Swansea, og selv funksjonshemmet, reiser tre viktige spørsmål: Hva vil det si å være funksjonshemmet? Hva betyr det å leve et godt liv? Hva vil det si å være en person og å ha en identitet? Disse tre spørsmål knyttes sammen gjennom en diskusjon omkring genetisk screening, medisinske prioriteringer, fosterdiagnostikk og abort av fostre med påviste avvik. Forfatteren er selv skeptisk til den gjeldende praksis på området og går langt i å argumentere for et menneskeverd og rett til liv for alle uansett skade eller avvik. Men samtidig legger han systematisk og logisk frem de ulike perspektiver på en måte som er til å få forstand av enten man er enig eller uenig. Særlig nyttig for studenter er en grundig gjennomgang i det første kapitlet av de ulike definisjoner av funksjonshemming og deres forhistorie.

Boken bør bli obligatorisk lesing for alle som arbeider med de berørte fagområder. La den bli gjenstand for diskusjon på møter eller pauserom! Den er også velegnet som debattbok for studenter i de forskjellige helsefaglige studier.

Benedicte Ingstad

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin
Universitetet i Oslo

Eksperter for eksperter

Arthur M.F. Yee, Stephen Paget

Expert guide to rheumatology

494 s, tab, ill. Philadelphia, PA: American College of Physicians, 2005. Pris USD 50
ISBN 1-930513-55-0

Boken er skrevet av flere titalls bidragsyttere, men blant dem kommer bare en håndfull fra land utenfor USA – og de aller fleste hører hjemme i New York. Et spørsmål blir da om fagfeltet revmatologi kan dekkes bredt nok med et så selektert forfatterpanel og om fremstillingen i tilstrekkelig grad også bringer inn globale perspektiver.

I introduksjonen legges det vekt på at utgangspunktet for boken er det kliniske perspektiv og at praktisk talt alle bidragsyttere også er klinikere. På forhånd var alle blitt bedt om å skrive på samme måte som om de skulle gi råd til en behandler som hadde henvist en pasient.

Ut fra dette er boken praktisk orientert og gir nyttige anbefalinger til klinikere. Et trettitalt kapitler behandler inflammatoriske leddsykdommer, kollagenoser, vaskulitter, infeksjoner, degenerative sykdommer, smertesyndromer og ledsagende sykkelighet. En innføring i immunologien i starten av boken inntar et klinisk og pasientorientert perspektiv, noe som er tiltalende.

De siste tre kapitler omhandler farmakologiske aspekter og gjelder ikke-steroider, glukokortikosteroider og medikamenter som virker modifierende på grunn sykdommen. Selv om boken kom ut i 2005, tar den ikke for seg den dramatiske utviklingen knyttet til coxibene, som kulminerte høsten 2004 da Vioxx ble trukket fra markedet. Det eneste som fremgår, er *bekymringen* for bivirkninger for hjertet og kretsløpsorganene. Den dramatiske utviklingen som førte til at forskrivningen av coxiber falt med 90 % i løpet av et år, har derimot ikke kommet med. Dette eksemplet viser at bøker ikke alltid lykkes i å gi leseren oppdatert informasjon, noe som altså også gjelder ekspertveiledere.

Ellers er fremstillingen vellykket, med nyttige tabeller, opplistinger og en balansert blanding av basisinformasjon og anbefalinger. Boken holder en saklig tone, men våger også å komme med klare anbefalinger, for eksempel med hensyn til doseeringsregimer av navngitte medikamenter. Klinikere vil ha god nytte av boken for å kunne lese seg opp innenfor et avgrenset område, og er kanskje best egnet til å øke egen kunnskap på definerte områder av revmatologien. Men boken kan også gi svar på spesielle problemstillinger hos de enkelte pasienter.

Till Uhlig

Nasjonalt revmatologisk rehabiliterings- og kompetansesenter
Diakonhjemmet sykehus

Overfladisk om medisinsk humaniora

Peter Barritt

Humanity in healthcare

The heart and soul of medicine. 257 s. Oxon: Radcliffe Publishing, 2005. Pris GBP 28
ISBN 1-85775-836-6



Boken *Humanity in healthcare* er skrevet av Peter Barritt som har 25 års erfaring i allmennpraksis i England.

Målgruppen for boken er, i følge forordet, leger som ønsker å bruke de humanistiske sidene ved faget i sitt

arbeide, og som ønsker å utvikle disse til nytte for pasienter. Barritt skriver at interessen for humanistiske perspektiver i faget ledet ham til masterstudiet i medisinsk humaniora ved University of Wales, Swansea. *Humanity in healthcare* er åpenbart unnfanget under disse studiene.

Boken har tre deler: Helse og humaniora, lidelse, og helbredelse. I de 15 kapitlene tar forfatteren oss med på en kappgang gjennom emner som menneskelig lidelse, empati, funksjonshemninger, døden, religion, og filosofi. Forfatteren har en refererende skrivemåte, uten et eget grep om teksten. Om lag 1/3 av teksten er sitater og referanser til annen litteratur. Teksten er spekket med gode sitater, men det hjelper lite når ikke forfatteren makter å diskutere stoffet eller sette det i en større faglig eller klinisk sammenheng. Jeg tenker: Hvordan gir forfatteren dette stoffet mening i egen kliniske praksis? Hvor er de konkrete eksemplene som kunne gi teorien liv og relevant?

Fraværet av en personlig røst *Humanity in healthcare* er slående, særlig fordi boken har som ambisjon om å utsi noe om betydningen av et menneskelig perspektiv i medisinen. Det er ikke dermed sagt at en leser ikke har noe å hente i denne boken. Den er som sagt full av gode sitater og gir mange tips om interessant litteratur.

Jan C. Frich

Tidsskriftet